

Motion till riksdagen 2011/12:Fö3

av Mikael Jansson och Richard Jomshof (SD)
med anledning av skr. 2011/12:19

Riksrevisionens rapport om Försvarmaktens stöd till samhället vid kriser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ärenden av civil beredskapskaraktär bör beredas hos länsstyrelser efter yttrande av Försvarmakten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ärenden av civil beredskapskaraktär bör beredas hos kommuner efter yttrande av Försvarmakten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) stödjande och samordnande roll ska tydliggöras så att den inte kommer i konflikt med principerna om ansvar, närhet och likhet i krisberedskapssystemet.

Motivering

Hotscenarierna mot samhället ökar och hoten blir alltmer asymmetriska. Vad som är militära respektive civila hot är inte lika lättanalyserat längre. Det är ett skäl till att förbereda den militära myndigheten på att delta i hanteringen av hot mot det civila samhället så att bistånd från Försvarmakten kan ges vid svåra kriser och påfrestningar.

Försvarmaktens huvuduppgift bör också fortsättningsvis vara existensförsvaret av Sverige och denna uppgift bör också vara dimensionerande, men den befintliga förmågan ska kunna bistå det civila samhället.

Den mängd bistånd till det civila samhället som Försvarmakten kan ge är bland annat beroende av storleken på Försvarmakten. När vi hade allmän värnplikt och ett stort antal utbildningsplatser spridda över landet så var För-

Fel! Okänt namn på

svarsmaktens förmåga att bistå det civila samhället god. Idag, när ett stort antal regementen har lagts ned och inriktningen på försvaret har övergått till att fokusera på internationella insatser, så har försvaret påtagligt försämrat förmåga att bidra till den civila beredskapen. Som Riksrevisionen skriver är det trots det ändå viktigt att vi så effektivt som möjligt kan använda oss av den befintliga militära förmågan till hjälp för det civila samhället vid svåra kriser och påfrestningar, trots reformerna och den nya inriktningen av försvaret.

Riksrevisionen konstaterar att Försvarsmaktens bistånd till det civila lokalt är *ad hoc*-baserat och att det för närvarande vilar på lokala initiativ och gamla vanor sedan invasionsförsvarets tid. För att denna situation skall förbättras krävs att samarbetsvägarna formaliseras och att Försvarsmakten finns fysiskt närvarande i diskussioner om civil beredskap. Myndigheterna ska ha kännedom om varandras hotbilder och krisplanering. När Sverige hade militärbefälhavare som i sina militärområden samverkade med civilbefälhavarna fanns en naturlig civil-militär samverkan. Det som nu krävs är att man finner en annan struktur för att återskapa denna samverkan. Försvarsmaktens chefer på tillämplig nivå bör därför få yttra sig i beredskapsärenden hos kommuner och länsstyrelser för att därigenom skapa en tydlig kontaktyta. Utöver detta bör fasta funktioner hos de nationella skyddsstyrkorna byggas upp för att hantera kommunikationen gentemot civila myndigheter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har en viktig roll som stödjande och samordnande funktion vid krishantering. MSB kan skärskåda myndigheter med ansvar för krisberedskap och förutsättningslöst ställa frågor om den faktiska beredskapen. Därigenom kan MSB i skarpa lägen tidigt iakttä en kris och kontrollera om ansvariga myndigheter börjat agera. Det har dock visat sig vid olika övningar, till exempel kärnkraftsövningen SAMÖ-KKÖ 2011, att MSB har ansett sig leda krishanteringen, vilket har lett till oklarheter om vem som egentligen leder krishanteringen i skarpt läge – den lokala länsstyrelsen eller MSB. MSB:s och länsstyrelsernas ansvar behöver därför tydliggöras.

Stockholm den 27 oktober 2011

Mikael Jansson (SD)

Richard Jomshof (SD)